

VÆKST

2021 – uge 11

Ukrudtsbekæmpelse i vintersæd i foråret – vær obs. så snart muligheden byder sig

Situationen i markerne

I langt de fleste vintersædsmarker var det muligt at foretage en god ukrudtsbekæmpelse mod såvel græsukrudt som tokimbladet ukrudt i efteråret. Men da mange marker blev etableret tidligt med et efterfølgende langt mildt efterår betyder det, at alle marker senest nu bør gennemgås for eventuelle forekomster af vanskelige græs- og tokimbladede arter. Vær meget opmærksom – kig en ekstra gang rundt i markernes udsider og eventuelle sammenpløjninger. Det er meget vigtigt, at vanskelige græsser som væselhale, rajgræs, alm. rapgræs, hejre og agerrævehale samt større kornblomster, storke-/hejrenæb m.v. bliver bekæmpet ved først givne lejlighed. Især væselhale er i kraftig udvikling i mange sædskifter i de fleste egne af landet uanset jordtype og jordbearbejdning, og arten kræver en målrettet ukrudtsbekæmpelse både efterår og forår. Væselhale har en kort levetid i jorden, og det mest effektive våben mod væselhale er således vårsæd – enten med forudgående nedvisning og pløjning eller med falsk såbed og nedvisning inden såning.

Billede til venstre: Væselhale primo marts. **Billede til højre:** Kornblomster og storke-/hejrenæb primo marts. Bl.a. disse arter kræver bekæmpelse ved først givne lejlighed.

Sprøjtetidspunkt

Selvom jordtemperaturen fortsat er meget lav (2-4°C), er der alligevel udviklet små hvide rødder på de tidligste græsser som bl.a. væselhale. Hvide rødder betyder vækst, og dermed at græsmidlerne Cossack, Atlantis, Rexade og Broadway i vinterhvede, tritcale og vinterrug vil have en god virkning. Dog bør der i de første døgn efter sprøjtningen være gennemsnitlige døgntemperaturer på mindst omkring 6-8°C. Let frost i morgentimerne (i en ellers mild periode) har mindre betydning for effekt og skånsomhed, mens behandling før en længerevarende frostperiode kan forringe effekten og evt. skade afgrøden. Er vintersæden meget manganlidende er det vigtigt at afhjælpe dette, inden der iværksættes en hård græsukrudtsbekæmpelse.

Hussar Plus OD i vinterbyg kræver lidt højere gennemsnitstemperatur, min. 8-10°C, for god virkning, hvilket ofte er vanskeligt at forene med en effektiv bekæmpelse af større græsukrudt.

Gennemgå senest nu markerne, og er der vanskelige græs- og tokimbladede arter, skal den mest effektive og målrettede ukrudtsløsning besluttet nu. Vær "klar parat" til sprøjtning med det samme vi står overfor nogle dage med gode dagtemperaturer uden betydelig nattefrost.

I marker **uden vanskelige græsarter og/eller hvor Mateno Duo har været anvendt mod tokimbladet ukrudt** som spildraps, kamille, fuglegræs og vanskelige arter som kornblomster og storke-/hejrenæb, har ukrudtsbekæmpelsen virket fint i efteråret, og her kan man afvente opfølgning indtil nyfremspiring af ukrudt / evt. begyndelsen af strækingsfasen, hvor en ukrudtsbekæmpelse målrettet tokimbladet ukrudt kan kombineres med evt. svampebekæmpelse og/eller vækstregulering.

Bekæmpelsesforslag

I tabel 1 (vinterbyg) og tabel 2 (vinterhvede, tritcale og vinterrug) er angivet vores anbefalinger til middel- og dosisvalg målrettet de forskellige ukrudtsarter. De angivne løsninger forebygger samtidig i videst muligt omfang udvikling af resistens. Doseringsintervallerne er angivet således, at laveste dosis anvendes hvis god afgrødekongurrence, småt ukrudt og mindre forekomst af ukrudtsarterne, mens højeste dosis anvendes, hvis det modsatte er tilfældet. **Rød mærkning angiver de arter, som pågældende middel er "specialist" overfor.**

Tabel 1. Ukrudtsløsninger i vinterbyg.

Problem	Middel	Dosering, g/l pr. ha	Bemærkning
Er der mange store agerstedmoder og ærenpris bør der tilsættes 0,05-0,075 l/ha Legacy til nedenstående løsninger, hvis det ikke har været anvendt i efteråret. Alternativt kan der tilsættes 5-8 g/ha Nicanor, hvis der ikke har været anvendt SU-midler (f.eks. Express/Trimmer/Atlantis) i efteråret, og hvis der ikke anvendes Hussar Plus OD i foråret.			
Mindre bestande af vindaks og rajgræs samt alm. tokimbladet ukrudt (<i>ikke vanskelige græsarter og tokimbladede arter som storke-/hejrenæb, kornblomster, resistent fuglegræs m.v.</i>).	Hussar Plus OD + Renol	0,05 l + 0,5 l	Anvendes tidligt (men under lune og gode vækstforhold) på meget småt ukrudt. Senest st. 32. Er marken ikke ukrudtsbehandlet i efteråret, kan der ikke forventes fuld effekt. Evt. behov for senere opfølgning (ikke med SU-midler) mod nyfremspiret tokimbladet ukrudt/vanskelige tokimbladede arter.
Flyvehavre.	Primera Super + Agropol	0,8-1,0 l + 0,2 l	OBS. Senest st. 30 for at undgå afgrødeskade.
Burresnerre, kamille og alm. tokimbladet ukrudt.	Primus XL	0,4-0,5 l	Ofte en tilstrækkelig løsning - især hvis Mateno Duo er anvendt mod vanskelige tokimbladede arter i efteråret.
Storke-/hejrenæb, lægejordrøg, mindre forekomster af kornblomster, forebyggelse af resistens valmue, fuglegræs, kamille, burresnerre og alm. tokimbladet ukrudt.	Zypar	0,4-0,5 l	Anvend i stedet 0,3-0,4 l/ha Pixxaro hvis erkendt resistent fuglegræs.
Mange kornblomster, mindre forekomster af storke-/hejrenæb, forebyggelse af resistens kamille, burresnerre og alm. tokimbladet ukrudt.	Mustang Forte	0,5-0,6 l	Senest st. 32 og min. 10°C. Min. 0,75 l/ha hvis erkendt resistent kamille. OBS. restriktioner for halmanvendelse (herunder til biogas), efterfølgende afgrøde og dosisinterval.

Tabel 2. Ukrudtsløsninger i foråret i vinterhvede, triticales og vinterrug.

Ukrudt	Middel	Dosis, g/lpr. Ha	Bemærkninger
OBS på doseringsintervaller ift. afgrødestadier – læs midlernes etiketter. Er der mange store agerstedmoder og ærenpris bør der tilsættes 0,05-0,075 l/ha Legacy til nedenstående løsninger, hvis det ikke har været anvendt i efteråret. Alternativt kan der tilsættes 5-8 g/ha Nicanor, hvis der ikke har været anvendt SU-midler (f.eks. Express/Trimmer/Atlantis) i efteråret, og hvis der ikke anvendes Cossack OD i foråret.			
Græsukrudt og tokimbladet ukrudt (se også opfølgning tabel 2 på næste side for tokimbladet ukrudt alene)			
Alm. rajgræs, enårig rapgræs, alm. rapgræs, ital. rajgræs, væselhale, vindaks og alm. tokimbladet ukrudt (dog ikke resistent fuglegræs). <i>Ital. rajgræs og væselhale kræver højest angivne dosis og tilsætning af 10 kg flydende N/ha (f.eks. i DG-leaf 32). Øvrige nævnte arter/opfølgning kan ofte klares med lavest angivne dosis, dog afhængig af størrelse.</i>	Cossack OD + Renol	0,6-0,93 l + 0,5 l	Senest st. 32. Maks. 0,6 l/ha i vinterrug. Er der anvendt SU-midler i efteråret, må der ikke anvendes Cossack OD i foråret. Løsningen er ofte tilstrækkelig – især hvis der er anvendt Mateno Duo i efteråret (resistensforebyggende og stærk mod vanskelige tokimbladede arter).
Valmue, lægejordsrøg, storkenæb, kornblomst, resistent valmue og fuglegræs, blød hejre, vindaks, alm. rajgræs, alm. rapgræs, (flyvehavre) og alm. tokimbladet ukrudt. <i>Alm. rajgræs, alm. rapgræs, blød hejre, flyvehavre og kornblomst kræver højest angivne dosis.</i>	Rexade 440 + PG26N	37,5-50 g + 0,5 l	Senest st. 32 for Rexade 440. I vinterrug dog senest st. 30, hvis Atlantis indgår. Atlantis kan være meget "hård" ved rug og bør derfor undlades i rug hvis muligt. Maks. dosis af Rexade 440 er:
Ovenstående + enårig rapgræs og meget alm. rajgræs.	Rexade 440 + Atlantis OD + PG26N	50 g + 0,4 l + 0,5 l	indtil st. 29 37,5 g/ha og indtil st. 32 50 g/ha.
Agerrævehale, ital. og alm. rajgræs, alm. rapgræs, væselhale, kornblomst, valmue, blød hejre, gold hejre (se bemærkning), vindaks, (flyvehavre, enårig rapgræs) og alm. tokimbladet ukrudt. <i>Dosis afhængig af størrelse og maks. dosis ift. afgrødestadie. Effekten på agerrævehale, rajgræs og væselhale kan øges ved tilsætning af 10 kg flydende N/ha (f.eks. i DG-Leaf 32).</i>	Broadway + PG26N	165-220 g + 0,5 l	Godkendt indtil st. 39. Max. Dosis af Broadway er: indtil st. 29 110 g/ha, indtil st. 32 165 g/ha og indtil st. 39 220 g/ha. Gold hejre ved splitbehandling med enten sig selv (2 x 110 g/ha) eller med Rexade (110 g/ha + opfølgning Rexade 25 g/ha).
Flyvehavre.	Topik + Renol eller Serrate + Renol eller Primera Super + Agropol	0,4 l + 0,5 l 120 g + 0,5 l 0,8-1,0 l + 0,2 l	Topik er samtidig god mod agerrævehale og alm. rapgræs. Serrate er samtidig god mod alm. rapgræs og vindaks. Primera Super er samtidig god mod vindaks og agerrævehale. Høj dosis Broadway er også en mulighed mod flyvehavre.

Tokimbladet ukrudt (tabel 2 fortsat)			
Burresnerre, kamille og alm. tokimbladet ukrudt.	Primus XL	0,4-0,5 l	Ofte en tilstrækkelig løsning – især hvis Mateno Duo er anvendt mod vanskelige tokimbladede arter i efteråret. Obs. dog hvis mange kornblomster.
Storke-/hejrenæb, lægejordrøg, mindre forekomster af kornblomster, forebyggelse af resistens valmue, fuglegræs, kamille, burresnerre og alm. tokimbladet ukrudt.	Zypar	0,4-0,5 l	Anvend i stedet 0,3-0,4 l/ha Pixxaro hvis erkendt resistent fuglegræs.
Mange kornblomster, mindre forekomster af storke-/hejrenæb, forebyggelse af resistens kamille, burresnerre og alm. tokimbladet ukrudt.	Mustang Forte	0,5-0,6 l	Senest st. 32 og min. 10°C. Min. 0,75 l/ha hvis erkendt resistent kamille. OBS. restriktioner for halmanvendelse (herunder til biogas), efterfølgende afgrøde og dosisinterval.
Ovenstående + spildkartofler, gråbynker, agertidsler og resistent kamille. (Metaxon + Ammoniumsulfat bør anvendes mod agerpadderok).	Mustang Forte	1,0 l	St. 30-32. OBS. restriktioner for halmanvendelse (herunder til biogas), efterfølgende afgrøde og dosisinterval.

Additiver, flydende gødning og blandinger

Olie/Renol anbefales som additiv til Hussar Plus OD og Cossack OD, når midlerne anvendes alene eller i blanding med Legacy. PG26N anvendes som additiv til Broadway og Rexade 440. Hvis Hussar Plus OD og Cossack OD ønskes blandet med mangan og/eller andre midler end Legacy, skal olie/Renol erstattes af spredeklæbemiddel som f.eks. Agropol. Mod de vanskelige græsarter, ital. rajgræs, agerrævehale og væselhale, kan effekten af Cossack, Atlantis, Rexade og Broadway forbedres ved tilsætning af maks. 10 kg N/ha i flydende gødning (f.eks. i form af 30 l/ha DG-leaf 32). Mod øvrige græsarter og ved brug af andre midler anbefales **ikke** tilsætning af flydende N pga. risiko for svidning af afgrøden / nedsat effekt. Hvis græsukrudsbekæmpelse foretages samtidig med, at der er meget god vækst i kraftige afgrøder, kan der tilsættes maks. 0,5 l/ha Stablan Extra til Cossack, Rexade 440 eller Broadway som vækstregulering i vinterhvede og vinterrug.

Lovgivning

Det er kun tilladt at anvende SU-holdige midler én gang i sæsonen. Er der f.eks. anvendt Express/Trimmer mod spildraps i efteråret, er det ikke tilladt at anvende Ally/Nicanor, Cossack, Atlantis eller Hussar Plus OD i foråret. Se tabel 3.

Tabel 3. Begrænsninger for brugen af SU-holdige midler i samme vækstsæson.

Hvor der i efteråret er anvendt:	Må der tidligt forår anvendes:	Og senere i foråret anvendes:
Ingen-SU-midler og kun Boxer/Roxy, Legacy og/eller Mateno Duo.	Hussar Plus, Atlantis, Cossack, Broadway, Rexade, Serrate, Ally/Nicanor, Express/Trimmer og Zypar.	Broadway, Primus XL, Starane 333 HL, Mustang Forte, Zypar, Pixxaro og MCPA.
Atlantis, Othello, Express/Trimmer	Broadway, Rexade 440, Tombo, Serrate og Zypar.	Broadway, Primus XL, Starane 333 HL, Mustang Forte, Zypar, Pixxaro og MCPA.